

LANDELIJKE VERENIGING
ARBEIDSONGESCHIKTEN

Landelijk overleg cliëntenraden
Sociale Zekerheid

Nieuwsbrief Sociale Zekerheid Nr '10/10

27 mei 2010

In deze nieuwsbrief de volgende onderwerpen:

Oproepen en aankondigingen

- Wat vindt u van de nieuwsbrief?
- Voedselbankactie "Eet voor Twee" kan duizenden gezinnen een steuntje in de rug geven.
- Oproep onderzoek EVC

Beleidsplannen en uitvoeringsplannen

- Einddatum WW-uitkering intact bij ziekte
- Minister Donner stimuleert verdere samenwerking op de Werkpleinen
- Verordening participatie schoolgaande kinderen verplicht

WIA en Poortwachter:

- Meer werknemers met een burn-out door economische crisis
- Illegale en onveilige arbeid toegenomen

WWB:

- Handreiking bijstand en belastingen
- WIJ en werk-leer-aanbod
- Helft van ondernemers krijgt geen steun van gemeente

Sociale zekerheid algemeen:

- Ministerie van SZW: regels sociale zekerheid te ingewikkeld

Sociale zekerheid in de keten:

- Werkpleinen presteren onvoldoende
- Donner: 'Meer regelgeving voor het werkplein'
- Leden Cliëntenraad Werkplein moeten weten met wie ze praten

Koopkracht en armoede:

- Stedenestafette in volle gang!
- Nieuwe wet op de schuldhulpverlening
- Vakantiegeld steeds meer gebruikt voor aflossen van schulden
- Nederland armoedevrij! Manifest van de Sociale Alliantie 2010

Colofon

De Nieuwsbrief Sociale Zekerheid is een uitgave van de Landelijke Vereniging van Arbeidsongeschikten (LVA) en het Landelijk overleg cliëntenraden Sociale Zekerheid (LocSZ).

Deze nieuwsbrief werd in opdracht van LVA en LocSZ samengesteld door

Catrinus Egas, bureau AanZ
www.aanz.org

Redactie nieuwsbrief e-mail:

webredactie@lva-nederland.nl

LVA

Postbus 151
6430 AD Hoensbroek
T. 045 56 91 994
Ma. t/m vr. 11.00 – 13.00 u.
E. info@lva-nederland.nl
W. www.lva-nederland.nl

LocSZ

Secr. Ger Ramaekers
Stichting Clip
Postbus 133
3500 AC Utrecht
T. 06 420 920 30
E. info@locsz.nl
W. www.locsz.nl

Reïntegratie en arbeidsmarkt:

- Paradijs BV, op weg naar werk
- Minder werklozen
- Vijftigplusser heeft meer kans op werk bij overheid
- Meer arbeidsparticipatie in scholen
- Actieplan Jeugdwerkloosheid
- Achterhoekse gemeenten en Doesburg investeren in werk jonge werkloze
- Uitvoering sociale zekerheid: presteren onder druk
- Loondispensatie: er wordt aan het minimumloon getornd
- Tweede brief naar zelfstandigen met UWV problemen
- Urencriterium ondernemers afschaffen
- Europese Commissie: 100 miljoen euro voor microfinanciering

WSW:

- WSW, Wajong, WWB: 'Mensen met een vlekje niet achter geraniums laten zitten'

Participatie:

- Factsheet wijst op samenhang laaggeletterdheid en Participatieladder
- Project Rechttop: gebruik de sociale kracht van de samenleving

Wmo:

- Onderzoek wijst uit: Wmo-raad staat op de kaart
- 'Indicaties Wmo' zijn volstrekte willekeur'
- Houten scoort het best met Wmo-beleid
- Kamer wil aanbestedingsplicht uit Wmo
- 'Europese Commissie miskent waarde huishoudelijke zorg'
- Veel onduidelijkheid over begrip 'kwetsbare groep'

Zorg:

- Eerste Kamer tegen landelijk patiëntendossier

Diversen:

- Huurhuis wordt onbereikbaar voor modaal inkomen
- Gastheergemeente heeft de toekomst

Nieuw op het intranet:

- Nederland armoedevrij! Manifest van de Sociale Alliantie 2010

Wat vindt u van de nieuwsbrief?

Als LVA en LocSZ doen we ons best om u zo goed mogelijk te informeren via de nieuwsbrief. Om goed in uw behoefte te kunnen voorzien en de informatie toegankelijk te houden hebben we uw hulp daarbij hard nodig. Daarom doen wij een beroep op u om een paar minuten tijd te nemen voor het beantwoorden van enkele vragen. Via onderstaande link komt u bij de enquête. Deze kunt u digitaal invullen en versturen.

Wij danken u alvast voor de moeite.
Sjoerd Aerts, voorzitter LVA

[Klik hier voor de vragenlijst](#)

Voedselbankactie "Eet voor Twee" kan duizenden gezinnen een steuntje in de rug geven.

Zie ook www.eetvoortwee.nl

Deze actie wordt georganiseerd i.s.m. Sjaak en Carla Sies van De Voedselbanken Nederland, en wordt van harte aanbevolen door onder meer Antonie Kamerling en Peter Faber.

Op zaterdag 29 mei organiseren wij in het kader van de Voedselbank-actie "Eet voor Twee" een open debat over Armoede in Nederland. Helaas een meer dan actueel thema, dat door de enorme toeloop van klanten bij De Voedselbanken Nederland pijnlijk zichtbaar is geworden.

Europa, Nederland én Utrecht hebben 2010 betiteld tot Jaar van de Armoedebestrijding. In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen zou het dan ook een kernthema moeten zijn in de verkiezingsprogramma's.

Graag nodigen wij u uit om deel te nemen aan dit prikkelende debat. Het debat is van 14.30 - 15.30 uur en staat onder leiding van Roy Voogd.

Aan het debat gaat nog een krachtig publicitair moment vooraf, waarbij wij de brede media hopen te trekken: Als publicitaire kick-off voor de Eet-voor-Twee-campagne wordt onder de titel "A Bite in the Sky" een open tafel voor 22 gasten met een hoogwerker 50 meter de lucht in gehesen, waar vervolgens chefkok Paul Verheul van Restaurant Vandaag op "luchtige" wijze heerlijke gerechten serveert.

Deelnemers aan het debat worden tevens uitgenodigd voor deze letterlijke Bite in the Sky die voor de debatdeelnemers gepland staat om 13.30 uur. Het zal zeer zeker een moment worden dat breed de aandacht trekt...

[Lees meer](#)

Oproep onderzoek EVC

Het Trimbos-instituut en MOVISIE doen onderzoek naar **Erkenning van Verworven Competenties (EVC) voor vrijwilligers**. EVC is een methodiek die vrijwilligers in staat stelt zelf hun talenten en vaardigheden in kaart te brengen en deze vast te laten leggen door een externe beoordelaar in een certificaat. Met het certificaat krijgen de vrijwilligers meer erkenning voor wat zij kunnen.

Doel

Het onderzoek richt zich op de effectiviteit van EVC. Er wordt bijvoorbeeld onderzocht of deelname aan EVC leidt tot meer empowerment en of EVC de arbeidsmogelijkheden vergroot van de vrijwilliger. Ook wordt gekeken naar wat de meerwaarde is voor de organisatie die EVC toepast.

Voor wie?

Het onderzoek is vooral bedoeld voor mensen die niet eenvoudig meedoen in het gebruikelijke arbeidsproces en de nodige barrières ondervinden bij het zoeken naar een eigen plek. Biedt uw organisatie plaats aan deze mensen? Dan nodigen wij u van harte uit om deel te nemen aan het onderzoek. Voorbeelden van deelnemende organisaties zijn: moedercentra, instellingen voor

maatschappelijke opvang, instellingen die sociale activering bieden, dagactiviteiten- en ontmoetingscentra en kringloopwinkels.

Vraag

Wij vragen van uw organisatie de komende maanden 12 tot 20 vrijwilligers te werven die aan dit onderzoek mee willen doen. U kunt ook samen met andere locaties of collega-instellingen deze deelnemers werven. De helft van de deelnemers gaat direct aan de slag met EVC en de andere helft start een jaar later met EVC. Deze laatste groep krijgt dan gedurende dat tussenliggende jaar de gebruikelijke ondersteuning van uw organisatie en start daarna met EVC. Als u deelneemt aan het onderzoek, dan is het van belang dat u een of twee begeleiders heeft die de deelnemers gaan ondersteunen.

Wat staat er tegenover

Deze begeleiders krijgen van MOVISIE een gratis training in EVC. Door deel te nemen aan dit onderzoek groeit het inzicht in methodisch werken binnen uw organisatie en heeft u na afloop enkele in EVC getrainde begeleiders in huis. Ook krijgt u beter zicht op de arbeidswensen van de betrokken deelnemers.

Alle onderzoeksdeelnemers ontvangen een VVV-bon van € 10,- per meting en hebben na afloop meer inzicht in hun competenties en hun ontwikkelingsmogelijkheden.

Contact

Heeft u nog vragen over het EVC-onderzoek of u wilt zich aanmelden als deelnemende organisatie? Dan kunt u contact opnemen met Manja van Wezep of Karin Overweg van het Trimbos-instituut via mwezep@trimbos.nl (030) 295 93 41 of koverweg@trimbos.nl (030) 2971144.

Meer weten?

Bekijkt u hier de [uitnodiging](#) van het Trimbos-instituut om deel te nemen aan het onderzoek en de [inhoud van het project](#).

Einddatum WW-uitkering intact bij ziekte

Een periode van ziekte is voor werklozen met een WW-uitkering en mensen wier baan tijdens ziekte eindigt, straks niet meer van invloed op de einddatum van de WW-uitkering. De ministerraad heeft op voorstel van minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingestemd met een daartoe strekkend wetsvoorstel.

[Lees meer op het intranet](#)

Minister Donner stimuleert verdere samenwerking op de Werkpleinen

Minister Donner van SZW wil binnenkort de samenwerking op de Werkpleinen een impuls geven. Dat schrijft hij in een brief aan de Tweede Kamer over de stand van zaken op de Werkpleinen.

[Lees meer op het intranet](#)

Verordening participatie schoolgaande kinderen verplicht

Gemeenten worden verplicht een verordening op te stellen voor het verlenen van categoriale bijzondere bijstand voor de kosten voor maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen uit arme gezinnen. Minister Donner wil dit mogelijk maken met een aanpassing van de WWB, zo schrijft hij in een brief aan de Tweede Kamer.

[Lees meer op het intranet](#)

Meer werknemers met een burn-out door economische crisis

Sinds het begin van de economische crisis is het aantal burnouts met de helft toegenomen. Het totaal aantal meldingen van psychische aandoeningen door werkdruk was in 2009 23,2 procent hoger dan in 2008. Dat kan worden geconcludeerd uit cijfers van het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB).

Bij de gezondheidszorg, het onderwijs en de industrie is de stijging het sterkst. Bij het NCvB kwamen vorig jaar tienduizend meldingen van beroepsziekten binnen, drieduizend meer dan het jaar daarvoor. Het gaat dan ook om aandoeningen als RSI. De stijging komt deels door een betere registratie.

Illegale en onveilige arbeid toegenomen

De Arbeidsinspectie is vorig jaar bij controles op de werkvloer op meer misstanden gestuit dan een jaar eerder. Werkgevers hebben zich vaker schuldig gemaakt aan de inhuur van illegale arbeid.

Er zijn ruim 2500 illegale vreemdelingen aangetroffen. Dat is een kwart meer dan een jaar eerder. Een derde van de illegale werknemers kwam uit Bulgarije en Roemenië. Ook hebben inspecteurs meer moeten ingrijpen wegens onveilige arbeidsomstandigheden.

Dat blijkt uit het jaarverslag van de Arbeidsinspectie dat demissionair minister Piet Hein Donner (Sociale Zaken) naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Bij 17 procent van de ongeveer 10.000 controles op het gebied van illegale arbeid constateerden inspecteurs vorig jaar dat werkgevers in de fout gingen met vreemdelingen, tegen 16 procent in 2008.

Handreiking bijstand en belastingen

Om u te ondersteunen bij de dienstverlening aan bijstandsgerechtigden, heb ik (minister Donner – red.) u onlangs een handreiking doen toekomen met betrekking tot de complexe materie van bijstand en belastingen. Deze handreiking is ontwikkeld door Stimulansz en is tevens te downloaden via www.gemeenteloket.szw.nl.

Het is van groot belang dat de klanten van de gemeente (sociale dienst) goede voorlichting krijgen over bijstand in samenhang met belastingheffing. Denk aan de problematiek van belastingaanslagen, heffingskortingen en de consequenties van bijvoorbeeld nabetalen van bijstand voor de inkomensafhankelijke regelingen, zoals huurtoeslag en zorgtoeslag. Het gaat om een kwetsbare groep mensen die door dit soort zaken financieel in de knel kan raken.

Minister Donner onderstreept het belang van deskundigheid bij professionals, die werken op het snijvlak van bijstand en belastingen. Het betreft complexe materie en ik roep u op de deskundigheid van uw medewerkers op dit gebied te bevorderen. De handreiking Bijstand en belastingen kan u daarbij ondersteunen.

Bron: Rondzendbrief min. van SZW, april 2010

WIJ en werk-leer-aanbod

Per 1 oktober 2009 is de Wet investeren in jongeren (WIJ) van kracht. Deze wet verplicht gemeenten jongeren desgevraagd een werkleeraanbod te doen. Indien het werkleeraanbod wordt geaccepteerd, hebben die jongeren recht op een inkomensvoorziening.

De WIJ definitie van een werkleeraanbod (art. 5) luidt als volgt: 'het aanbieden van algemeen geaccepteerde arbeid, een voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen scholing, opleiding of sociale activering alsmede ondersteuning bij arbeidsinschakeling'. Deze definitie van een werkleeraanbod biedt veel ruimte voor eigen invulling en kan bijvoorbeeld bestaan uit een zorg- en hulpverlening wanneer dat is wat een jongere nodig heeft om tot werk of scholing te komen.

Minister Donner wijst in dit kader op het voorbeeld van de gemeente Rotterdam. Rotterdam heeft haar beleid ingericht op een manier die haar in staat stelt kwetsbare jongeren zoals zwerfjongeren en tienermoeders een inkomensvoorziening te geven wanneer zij instemmen met een werkleeraanbod dat de gemeente hen aanbiedt. Dit werkleeraanbod kan bijvoorbeeld bestaan uit (hulp bij) het vinden van geschikte huisvesting.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Paul de Keyzer: prb.dekeyzer@sozawe.rotterdam.nl

Helpt van ondernemers krijgt geen steun van gemeente

De helft van de ondernemers die als gevolg van de crisis in problemen zijn gekomen, doet tevergeefs een beroep op de BBZ bij hun gemeenten. Zij krijgen het advies hun onderneming te beëindigen en de bijstand in te gaan.

Het aantal ondernemers dat vorig jaar om financiële steun via het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) heeft gevraagd, is vorig jaar sterk gestegen. Bij het Instituut Midden- en kleinbedrijf (IMK), dat voor 380 gemeenten kredietaanvragen beoordeelt en daarmee een belangrijke speler is op deze markt, hebben zich vorig jaar 5.500 ondernemers gemeld. Ruim 3.000 vroegen om een krediet of een overbruggingsregeling. Een toename van 20 procent.

Die komt vooral voor rekening van gevestigde ondernemers. Het aantal startende ondernemers dat om financiële steun vroeg, is met een kleine 1.000 gelijk gebleven.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) bevestigt dat steeds meer ondernemers in de BBZ belanden: 3.420 in 2009, tegenover 2.760 in 2008. Vorig jaar kostte de regeling naar schatting 119,6 miljoen euro tegenover 81,1 miljoen in 2008.

Volgens het IMK wordt ruim de helft van de aanvragen afgewezen. De BBZ was juist bedoeld om de kwetsbare zzp'ers een vangnet te bieden en voor een faillissement te behoeden. De snel gegroeide groep van naar schatting 640.000 zzp'ers betaalde met een gemiddelde inkomensdaling van 12 procent in 2009 de hoogste prijs voor de economische crisis. Werkgevers bezuinigen als eerste op flexibele krachten.

Brancheorganisatie ZZZ Nederland vindt het verontrustend dat zoveel aanvragen worden afgewezen. Vooral bij kleinere gemeenten gaat het mis door gebrek aan expertise, zo laat de organisatie weten. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) erkent dat het voor sommige gemeenten inderdaad complexe materie is en dat het daarom wel eens fout zal gaan.

Het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ)

- Het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) is bedoeld om zelfstandig ondernemers die tijdelijk in financiële moeilijkheden zijn gekomen te helpen. Ook startende ondernemers kunnen op gang worden geholpen.
- Aanvraag gaat via de gemeentelijke sociale dienst.
- Steun is mogelijk via begeleiding, kredietverstrekking tot maximaal 178.000 euro of een periodieke uitkering ter overbrugging van inkomen.
- Het ondernemingsplan moet worden beoordeeld op levensvatbaarheid, vaak via een extern bureau.
- Voorwaarde is dat de bank geen lening meer wil verstrekken.

Ministerie van SZW: regels sociale zekerheid te ingewikkeld

Regels omtrent uitkeringen als de Toeslagenwet en de Algemene nabestaandenwet (Anw) zijn zo ingewikkeld dat 'mensen niet kunnen inschatten of ze er recht op hebben'. Dat blijkt uit een beleidsdoorlichting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het ministerie is echter niet van plan de regels te vereenvoudigen.

Het ministerie lichte beleidsartikel 49 uit zijn begroting door. Met dat artikel poogt Sociale Zaken te voorkomen dat burgers onder het minimumniveau belanden en worden bedragen vrijgemaakt voor de AOW en aanvullende bijstand daarop als geregeld in de Wet werk en bijstand 65+ (Wwb 65+), maar ook de Toeslagenwet (TW) en de Algemene nabestaandenwet (Anw).

Uit de doorlichting blijkt dat niet iedereen die recht heeft op een dergelijke uitkering daar ook daadwerkelijk gebruik van maakt. Zo maakt vier procent van de mensen die recht hebben op Anw er geen gebruik van, tegen 34 procent van de rechthebbenden op de Wwb-65+. Bij de Tw ligt het niet-gebruik op twaalf procent. Alleen het mislopen van AOW is 'nihil', omdat de regeling 'zeer bekend' is.

Uitzonderingen op de regel

Hoogleraar socialezekerheidsrecht Gijsbert Vonk, verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen en in die hoedanigheid als deskundige betrokken bij de beleidsdoorlichting, ziet dat steeds meer regels steeds ingewikkelder worden. 'Eenvoud is een waarde die te vaak uit het oog verloren wordt,' zegt hij. 'Er treedt steeds vaker een mechanisme op waarbij uitzonderingen op de regel worden gemaakt of waarbij afgevraagd wordt of iemand een uitkering wel verdient. Dat is maatwerk op de laatste millimeter.' Daarnaast moeten eenvoudige regels eenvoudig blijven, zegt Vonk, wijzend op de Kinderbijslag. 'Dat was jarenlang een eenvoudige regeling, maar nu is er een spijbelregeling in opgenomen.'

Vonk is blij met het feit dat het niet-gebruik in de AOW zo laag is. Dat komt, zegt hij, doordat die regel zo eenvoudig is. 'Het is een basisinkomen, ook als je je leven lang niets hebt gedaan, heb je er recht op.'

Maatregelen

Het ministerie van Sociale Zaken is echter niet van plan de regels te vereenvoudigen, laat een woordvoerder weten. SZW ziet vooral meerwaarde in het actiever opspeuren van niet-gebruikers door bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Minister Donner nam de afgelopen tijd al maatregelen hiertoe. Zo hevelde hij de verantwoordelijkheid voor aanvullende bijstand voor ouderen in de Wwb 65+ over van gemeenten naar de SVB, waar deze regeling sinds 1 januari onder de naam Aanvullende inkomensvoorziening ouderen (Aio) voortleeft.

Werkpleinen presteren onvoldoende

Gemeenten en UWV moeten in Werkpleinen zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen, maar niets wijst op een hogere uitstroom. Door de wettelijk gedwongen samenwerking zijn er hoge reorganisatiekosten. Werklozen hebben het nakijken, blijkt uit een artikel van Yolanda Hoogtanders (Policy Productions) en Marloes de Graaf (Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies, UvA) in het meinumner van Sociaal Bestek, tijdschrift voor werk, inkomen en zorg.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor bijstandsgerechtigden, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen UWV voor mensen met een WW- of WIA-uitkering. Sinds 2008 is wettelijk vastgelegd dat deze organisaties hun dienstverlening samen moeten aanbieden. Dat gebeurt in zogeheten Werkpleinen. Maar die samenwerking verloopt vaak nog verre van soepel. En op Werkpleinen waar dat wel aardig gaat, richt de dienstverlening zich vooral op 'makkelijke' klanten: mensen die snel aan het werk zijn te helpen.

Bijstand

Het idee was goed: gemeenten en UWV werken samen, zodat er voor alle werkzoekenden, of het nu om bijstandsgerechtigden, WW'ers of WIA'ers gaat, één loket is met alle mogelijke expertise. Daarnaast zouden gemeenten en UWV reïntegratiekosten zo niet meer op elkaar kunnen afwentelen. Dat moest voorkomen dat bijvoorbeeld een werkloze aan het eind van zijn periode op WW-recht door UWV niet meer wordt bemiddeld omdat hij naar de (gemeentelijke) bijstand overgaat.

Van die plannen is nog weinig terechtgekomen, zo blijkt uit het stuk van Hoogtanders en De Graaf. Zo laten gemeenten en UWV binnen de Werkpleinen hun eigen organisatiedoelen niet los. Elke partij is nog steeds verantwoordelijk voor de eigen (uitstroom)resultaten. Bovendien is UWV een centraal gestuurde organisatie. Dat maakt de besluitvorming over samenwerking op lokaal niveau stroperig.

Ict-ondersteuning

Ook is de ict-ondersteuning slecht: het wil maar niet lukken om de systemen van gemeenten en UWV goed op elkaar aan te sluiten. En tot slot gaat de implementatie van de samenwerking met hoge reorganisatiekosten gepaard. Lukt het niet om hogere uitstroomresultaten te laten zien, dan ligt een volgende reorganisatie in het verschiet. Met alle gevolgen van dien.

Donner: 'Meer regelgeving voor het werkplein'

In een brief aan de Tweede Kamer laat minister Donner weten dat het werkplein zelf nog niet goed werkt. Een twintigtal blijft achter bij de rest en op alle werkpleinen moet nog "een flinke slag gemaakt worden".

Er zijn drie problemen. De samenwerking tussen gemeenten en het UWV is beperkt tot de 'kop van het proces', zoals de minister het noemt. Daarnaast worden doelstellingen vaak beperkt door de muren van instituties. De samenwerking komt dus slecht van de grond en dat komt onder meer omdat een regionaal arbeidsmarktbeleid vaak ontbreekt. Donner heeft deze informatie uit een rapportage van het Algemeen Keten Overleg.

'Nadere regelgeving'

Wat te doen? "Om de voortgang te stimuleren ben ik van mening dat nadere regelgeving noodzakelijk is", vindt Donner. De minister pleit voor normering en sturing. Normering moet duidelijk maken wat de kerntaken zijn. Sturing moet "van onderop" richting geven aan de gewenste dienstverlening op de

werkpleinen. In het uiterste geval, en dan gaat het over het twintigtal achterblijvers, zal Donner zelfs een aanwijzing geven.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten en Divosa zijn het daar niet mee eens. De verenigingen denken dat het uiteindelijk wel goed komt met de samenwerking tussen de ketenpartners, met het doel om mensen aan het werk te krijgen. Wel hebben zij een zogeheten Programmaraad ingericht om de werkpleinen te ondersteunen. Deze raad doet audits, visitaties en intervisies. Maar dat is niet genoeg, schrijft Donner. Ook omdat er nog gemeenten zijn die niet willen samenwerken.

Leden Cliëntenraad Werkplein moeten weten met wie ze praten

Op veel plaatsen blijkt dat binnen het Werkplein niet goed wordt samengewerkt tussen de betrokken gemeenten en het UWV. Diezelfde gemeenten en het UWV zijn echter wel vertegenwoordigd in het managementteam van het Werkplein. Cliëntenraden (of cliëntvertegenwoordigers, of participatieraad) praten met het managementteam, maar vrijwel nooit met alle leden daarvan. Het managementteam zou 'met één mond moeten spreken', met andere woorden het zou niet moeten uitmaken met wie van het managementteam je het overleg voert. Daar zit dus een probleem.

Als de samenwerking binnen het Werkplein niet goed is, kan het dus uitmaken met wie van het managementteam je overlegt. Bovendien houden alle betrokken partijen hun eigen verantwoordelijkheid; de gemeenten voor hun eigen beleid en uitvoering en ook het UWV voor de eigen uitvoering. Afspraken die met een lid van het managementteam worden gemaakt zullen dus niet altijd vanzelfsprekend voor alle partijen gelden.

Cliëntenraden doen er daarom goed aan om niet al te veel te vertrouwen op een formeel convenant, maar vooral een open gesprek aan te gaan en zo ook te ontdekken hoe het staat met de samenwerking en wat dat betekent voor de dienstverlening en voor de positie van de cliëntenraad zelf.

Integrale dienstverlening?

Het gebrek aan samenwerking heeft ook tot gevolg dat er (te) weinig sprake is van 'integrale dienstverlening'. Binnen het Werkplein bestaan dan nog steeds schotten tussen de dienstverlening aan cliënten van de gemeenten en die van het UWV. Een mogelijke oorzaak is dat gemeenten en UWV verschillende belangen hebben. Gemeenten zijn goedkoper uit als bijstandsccliënten aan het werk worden geholpen. Het UWV wordt op zijn beurt afgerekend op het aantal cliënten dat zij aan het werk helpen. Beide groepen cliënten zijn elkaars concurrenten op de arbeidsmarkt. De vraag is dan ook of voor alle cliënten van het Werkplein dezelfde inspanning wordt geleverd. Cliëntenraden doen er daarom goed aan daar goed naar te kijken. Ze kunnen hun oor te luisteren leggen bij verschillende leden van het managementteam en bij medewerkers van het Werkplein. Als er onderling ongenoegen is, zal dat vaak wel blijken. Ook cliënten kunnen worden benaderd om te vernemen wat zij van de dienstverlening vinden.

Stedenestafette in volle gang!

2010 is het Europees Jaar ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en Nederland doet mee. Op initiatief van het Verwey-Jonker Instituut en MOVISIE is er dit jaar de Stedenestafette: dertig gemeenten zullen elkaar het stokje doorgeven om aandacht voor armoede in Nederland te creëren. Lokale initiatieven krijgen door de Stedenestafette meer bekendheid, gemeenten kunnen leren van elkaar en op lokaal niveau wordt de samenwerking tussen verschillende partijen versterkt. Het Verwey-Jonker Instituut voert het lokale onderzoek uit. Het instituut brengt in kaart welke publieke en private, professionele en vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente samenwerken in het armoedebeleid en welke rijkdom aan activiteiten er wordt ontplooid.

Kijk voor meer informatie op www.stedenestafette.nl en voor specifieke informatie over het onderzoek www.verwey-jonker.nl/stedenestafette

Nieuwe wet op de schuldhulpverlening

De contouren van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening worden steeds duidelijker. Uit antwoorden van minister Donner op Kamervragen blijkt o.a. dat op de aanvraag voor schuldhulpverlening de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Wet Dwangsom van toepassing

zullen zijn. Dat betekent dat een burger in bezwaar en beroep kan gaan als de gemeente niet ingaat op een verzoek tot schuldhulpverlening of te weinig inzet levert.

Donner maakt ook duidelijk dat de gemeente niet kan volstaan met doorverwijzing en ook dat er verder moet worden gekeken dan alleen de schulden zelf. Donner schrijft daarover: "Bij integrale schuldhulpverlening moet er niet alleen aandacht zijn voor het oplossen van de financiële problemen van de schuldenaar, maar ook voor het oplossen van problemen die op enigerlei wijze in verband staan met het ontstaan van de financiële problemen, of verhinderen dat de financiële problemen worden opgelost. Het is daarbij van belang dat de schuldenaar zelf actief meewerkt aan de oplossing van de problemen. De schuldenaar is immers zelf als eerste verantwoordelijk voor het ontstaan van problematische schulden en of het oplossen daarvan."

Minister Donner heeft in april de resultaten van een onderzoek naar wachttijden in de schuldhulpverlening naar de Tweede Kamer gestuurd. De gemiddelde is 32 kalenderdagen is. In het wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening is de wachttijd gemaximeerd op 4 weken.

Vakantiegeld steeds meer gebruikt voor aflossen schulden

Bijna de helft van de Nederlanders (45%) besteedt het vakantiegeld dit jaar aan vakantie*. Huishoudens besteden hun vakantiegeld echter steeds vaker aan huishoudelijke uitgaven, het aflossen van schulden en leningen en het aanvullen van tekorten op de lopende rekening. Dit blijkt uit de vakantiegeldenquête van het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting). Als mensen op vakantie gaan, besteedt bijna een kwart (22%) hier minder geld aan dan vorig jaar. Als voornaamste reden hiervoor wordt aangegeven dat ze minder te besteden hebben of dat ze moeten bezuinigen.

1.500 euro voor grootste vakantie

Meer dan de helft van de respondenten weet (nog) niet hoeveel ze dit jaar uitgeven aan de grootste vakantie. Ruim een derde weet dat wel en geeft hier gemiddeld ruim 1.500 euro aan uit. Van degenen die dit jaar minder uitgeven aan vakanties omdat ze moeten bezuinigen, geeft 37% zijn vakantiegeld uit aan de vakantie. Het vakantiegeld wordt besteed aan het aflossen van schulden (26%), aan huishoudelijke uitgaven (17%), het aanvullen van tekorten op lopende rekeningen (23%) en het achter de hand houden voor het geval het inkomen gaat dalen (26%).

Vakantiebegroting werkt

Van de respondenten bedenkt 30% niet van tevoren hoeveel ze aan hun vakantie willen besteden. Het merendeel (61%) maakt wel een vakantiebegroting. Meer dan de helft hiervan geeft ongeveer hetzelfde uit aan de vakantie als ze begroot heeft. Van de respondenten met een inkomen tot 1500 euro netto per maand, geeft 54% aan dat ze het (heel) erg vinden als ze meer uitgeven dan begroot. Voor deze groep met een inkomen beneden modaal is het maken van een begroting van groot belang.

Het Nibud adviseert dan ook om van tevoren een begroting te maken. Zo kan men zich financieel op de vakantie voorbereiden en kan er daarnaast gekeken worden waar het vakantiegeld het meest nodig is. Zo kan men er dan bewust voor kiezen het te gebruiken voor vakantie of voor het aflossen van schulden of het aanvullen van het huishoudgeld.

Minder gespaard dan in 2009

Ten opzichte van vorig jaar gaan er minder mensen op vakantie: 88% in 2009 en 80% in 2010. Ook is er een kleinere groep die zijn vakantiegeld uitgeeft aan de vakantie zelf (49% in 2009 en 45% in 2010). Vaker dan vorig jaar geeft men het vakantiegeld uit aan het aflossen van schulden en leningen (13% in 2010, 8% in 2009). Een ander groot verschil is het percentage van de ondervraagden dat het vakantiegeld op de spaarrekening zet: dit jaar is dat 24 procent en vorig jaar was dat 34 procent.

* Met vakantie wordt een periode van minimaal zes dagen bedoeld

Nederland armoedevrij!

Manifest van de Sociale Alliantie 2010

Juist nu het economisch slechter gaat, juist nu alle politieke partijen zoeken naar bezuinigingen om het doorschieten van de geldeconomie te repareren, juist nu roept de Sociale Alliantie de Nederlandse samenleving op zichzelf een doel te stellen dat past bij een welvarend land: zorg dat binnen 10 jaar geen armoede meer voorkomt in Nederland.

Met deze doelstelling pleit de Sociale Alliantie voor een samenleving waarin alle burgers respect ervaren, waarin de bestaanszekerheid voor allen en de zorg voor elkaar zijn gegarandeerd. Armoede kan overwonnen worden en worden voorkómen als goede collectieve voorzieningen mensen in staat stellen om naar vermogen eigen bijdragen te leveren aan het goede samenleven van allen en de eigen bestaanszekerheid van een ieder. Met solidariteit en eigen kracht lukt het om armoede uit te banen en weg te houden uit onze samenleving.

Om dit doel te bereiken voert de Sociale Alliantie actie op de volgende punten:

1. Een overheidsgarantie op betaalbare, toegankelijke en goede sociale voorzieningen.
2. Een rechtvaardige inkomensverdeling en een evenwichtige lastenverdeling tussen de generaties, tussen mensen die betaald werken, mensen die gepensioneerd zijn en mensen die onbetaalde (zorg)arbeid verrichten.
3. De activerende sociale zekerheid moet veel meer aansluiten bij de eigen mogelijkheden van mensen en meer maatwerk verrichten.
4. Overheden, maatschappelijke organisaties, werkgevers en werknemers moeten de dialoog aangaan met armen om beter aan te sluiten op hun werkelijkheid en meer recht te doen aan de dynamiek van de eigen veerkracht.
5. Consulents van werkpleinen en sociale diensten opereren als 'mogelijkheidsmakelaars': ze hebben overal in de samenleving antennes om te ontdekken waar mensen hun mogelijkheden tot ontplooiing en emplot kunnen brengen.
6. In introductie- en scholingsprogramma's van dienstverleners moet meer aandacht worden besteed aan kwaliteiten als invoelingsvermogen en respectvolle bejegening van kwetsbare mensen.
7. Om voor iedereen tenminste de koopkracht te handhaven moet het sociaal minimum gekoppeld blijven aan de algemene en incidentele loonontwikkeling. Om in het verleden opgelopen achterstanden te compenseren moet het sociaal minimum elk jaar extra worden verhoogd.
8. Iedereen moet werk kunnen krijgen met een beloning die een menswaardig bestaan verzekert. Zo nodig wordt deze beloning aangevuld met andere middelen van sociale bescherming.
9. Snelle en werkzame hulp aan mensen die uitzichtloos verstrikt zijn geraakt in problematische schuldsituaties. Voorkómen dat verdere schulden ontstaan of bestaande schulden oplopen vanwege incassokosten en goede nazorg regelen.
10. Extra aandacht en ondersteuning voor kinderen die moeten opgroeien in een situatie van armoede en sociale uitsluiting.

De samenleving moet op zoek naar werkelijk nieuwe wegen om de bestaanszekerheid van iedereen te garanderen. Tijdens die zoektocht naar nieuwe regelingen moeten de bestaande sociale regelingen zo veel mogelijk in stand en op peil worden gehouden. Want alleen burgers die gevrijwaard zijn van bestaansonzekerheid zijn in staat om volwaardig mee te doen aan deze maatschappelijke zoektocht naar en debat over de toekomst van onze samenleving en de vernieuwing van de sociale zekerheid.

[Klik hier](#) voor de tekst van het manifest

Paradijs BV, op weg naar werk

Een hilarisch en kritisch verslag van vijf jaar Work First op weg naar betaald werk...

Drie maanden lang sorteert Rodolfo klerenhangars, vouwt dozen en stopt stickers in cellofaan. Als hij daarmee klaar is, mag hij in training. Samen met zijn collega's doet hij dagelijks gymnastiekoefeningen en leert hij heel erg positief te zijn.

In Paradijs BV komen mensen voorbij die voor die tijd geen betaald werk hadden of afhankelijk waren van een financiële aanvulling tot bijstandsniveau. Met behulp van een groot aantal coaches, consulents, trainers en begeleiders moeten zij weer financieel onafhankelijk worden. Het is een

uiteenlopend stel mensen van analfabeet tot doctorandus. Elk probeert op zijn manier om te gaan met de situatie waarin hij verkeert.

Via werktraining en coaching in 'positief denken' stomen de begeleiders hen klaar voor de arbeidsmarkt. 'Als je jezelf een voorstelling maakt van wat je wilt, dan kun je dat ook bereiken', is de belangrijkste boodschap. Maar of dat ook helpt bij het vinden van een betaalde droombaan met een contract dat langer duurt dan zes maanden en één dag?

Paradijs BV is een absurdistisch, hilarisch, soms schrijnend verslag van een reïntegratietraject richting betaald werk. De bekende, en bij velen beruchte, 'work first'-benadering wordt daarbij van binnenuit beschreven door Ricardo Aberelli. Hij was twintig jaar journalist tot hij door een burn-out werkloos werd. Hij werkt inmiddels alweer bijna vijf jaar, vier dagen per week op een 'traject richting betaald werk'. Ongeveer twintig verschillende begeleiders vergezelden hem daarbij.

Paradijs bv, Op weg naar werk; uitgeverij Parterre, www.parterre.nl
ISBN 978-90-806049-6-4

Minder werklozen

In de periode februari-april 2010 waren gemiddeld 459 duizend personen werkloos. Dit komt overeen met 5,9 procent van de beroepsbevolking. Een jaar eerder was dit nog 4,6 procent. De voor seizoensinvloeden gecorrigeerde werkloosheid is in de periode februari-april 2010 voor het eerst sinds de zomer van 2008 afgenomen. Het is echter te vroeg om te spreken van een omslag in de ontwikkeling van de werkloosheid. Dit blijkt uit de nieuwste cijfers van het CBS. Uit cijfers van UWV blijkt dat ook het aantal ingeschreven werkzoekenden en het aantal WW-uitkeringen is afgenomen. Het aantal werkzoekenden nam af in alle provincies.

Werkloosheid afgenomen

De voor seizoen gecorrigeerde werkloosheid kwam in de periode februari-april 2010 uit op 437 duizend personen, 9 duizend minder dan de vorige driemaandsperiode. Daarmee is de werkloosheid voor het eerst sinds de zomer van 2008 afgenomen. Het is echter nog te vroeg om te concluderen dat er een einde is gekomen aan de periode van oplopende werkloosheid. Uit recent beschikbaar gekomen gegevens blijkt dat de situatie op de arbeidsmarkt in het eerste kwartaal van 2010 nog niet is verbeterd. Zo was er nog een verdere daling van het aantal openstaande vacatures en kromp het aantal banen fors.

Over een langere periode bezien nam de werkloosheid het afgelopen halfjaar met gemiddeld 6 duizend per maand toe. Dit gemiddelde stijgingstempo lag in de eerste helft van 2009 nog op gemiddeld 13 duizend per maand.

Daling werkzoekenden in alle provincies

Het aantal niet-werkende werkzoekenden (nww) bij UWV WERKbedrijf daalde met 12 duizend tot 512 duizend. In alle provincies was er een afname van het aantal werkzoekenden. De sterkste daling deed zich voor in Friesland en Drenthe. De daling was het grootst onder lagere technische beroepen. Hier zijn met name de beroepen in de bouw verantwoordelijk voor de daling. Ook het aantal nww met een lager transportberoep nam sterk af.

Minder WW-uitkeringen

Omdat in april de uitstroom flink hoger was dan de instroom is het aantal WW-uitkeringen gedaald met 9 duizend tot 309 duizend. Er werden bijna 42 duizend WW-uitkeringen beëindigd, waarvan ruim de helft vanwege werkhervatting.

Bron: CBS, 21 mei 2010

Vijftigplusser heeft meer kans op werk bij overheid

Vijftigplussers hebben twee maal zo veel kans op een baan bij de overheid als op een baan in de marktsector. Dat meldde het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Van het personeel dat de rijksoverheid aanneemt, is 11 procent vijftig jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd van de rijksambtenaar is op dit moment 44 jaar. Meer dan een derde is ouder dan vijftig. Een

en ander blijkt uit het Sociaal Jaarverslag Rijk 2009, dat staatssecretaris Ank Bijleveld van Binnenlandse Zaken aan de Kamer heeft gestuurd.

Het percentage allochtone rijksambtenaren blijft achter bij het streefdoel van 11,8 procent, al is het wel iets gestegen naar 8,4 procent. 'De bezuinigingen bij de overheid spelen hierbij een rol, daardoor is er slechts weinig ruimte om nieuw personeel aan te nemen', aldus het ministerie. Het aandeel vrouwen in hoge managementfuncties ligt met bijna een kwart op schema, staat verder in het jaarverslag.

Meer arbeidsparticipatie in scholen

Op 1 januari 2009 is de Wet stimulering arbeidsparticipatie (STAP) in werking getreden. STAP vergroot de mogelijkheden voor gemeenten (voor bijstandsgerechtigden) en UWV Werkbedrijf (voor ww'ers) om loonkostensubsidies en participatieplaatsen in te zetten. Een van de initiatieven van SZW en OCW in dit verband is erop gericht om meer WWB-cliënten en anderen in ondersteunende functies bij scholen in te zetten, bijvoorbeeld via een participatieplaats of een loonkostensubsidie.

Om dit te bereiken moeten scholen worden gestimuleerd om gebruik te maken van regelingen die gemeenten en UWV Werkbedrijf bieden voor gesubsidieerde werkplekken of werken met behoud van uitkering. Scholen kunnen deze regelingen uitstekend inzetten voor meer ondersteunend onderwijspersoneel. Denk hierbij aan conciërges of administratieve krachten.

Zie voor alle informatie: www.onderwijsarbeidsmarkt.nl/gesubsidieerde-arbeid.

Bron: Rondzendbrief min. van SZW, april 2010

Actieplan Jeugdwerkloosheid

Het kabinet wil voorkomen dat jongeren vanwege de crisis werkloos thuis komen te zitten en kiest daarom voor een aanpak waarbij een jongere langer op school zit, dan wel een baan, stage of leerwerkplek heeft.

Een aantal in het oog springende resultaten:

- In de laatste vier maanden van 2009 zijn circa 29.000 jongeren in de regio's aan een stage, leerwerkplek of baan geholpen.
- In januari 2010 hebben 63.000 jongeren zich bij het UWV Werkbedrijf aangemeld (dat waren er in januari 2009 nog 43.000).
- Via de actielijn School Ex zijn in 2009 12.000 jongeren een jaar langer op het mbo gebleven.
- Via arrangementen met 7 sectoren is afgesproken om 13.500 extra plaatsen te creëren.
- In totaal zochten 121.000 jongeren eind 2009 een baan of bijbaan. Van deze groep zat ruim de helft niet meer op school.
- Het aantal leerbedrijven waar mbo-studenten tijdens hun studie terecht kunnen is vorig jaar opgelopen naar bijna 210.000.

De eerste resultaten van het Actieplan Jeugdwerkloosheid zijn bemoedigend, aldus minister Donner. De werkloosheid onder jongeren is in Nederland nog steeds het laagst van alle EU-lidstaten. De jeugdwerkloosheid is in Nederland weliswaar minder hard gegroeid dan verwacht, maar het probleem blijft onverminderd groot. Het aantal jongeren dat zich vorig jaar meldde bij UWV werkbedrijf is gestegen. Jongeren zonder startkwalificatie en allochtone jongeren zijn aanzienlijk vaker (langdurig) werkloos. Dit blijven naar mijn mening zorgelijke groepen.

Het ministerie van SZW heeft een meldpunt op internet geopend waar jongeren en hun ouders terecht kunnen met tips en ervaringen die verband houden met de aanpak van de jeugdwerkloosheid: www.ikkan.nl/meldpuntjeugdwerkloosheid.

Bron: Verzamelbrief min. van SZW, april 2010

Achterhoekse gemeenten en Doesburg investeren in werk jonge werkloze

Het project van de Achterhoekse gemeenten en Doesburg om de toenemende jeugdwerkloosheid een halt toe te roepen, krijgt een vervolg.

Bedrijven in de Achterhoek krijgen € 2.500 als ze een jeugdige werkloze aannemen. De gemeenten trokken in eerste instantie € 125.000 uit voor het project dat luistert naar de naam 'Vers bloed cadeau voor ondernemers'. Ze stellen nu nog eens € 250.000 beschikbaar.

Het plan tegen jeugdwerkloosheid is een initiatief van VNO-NCW Midden, Kamer van Koophandel Centraal Gelderland, UWV Werkbedrijf, COLO en de zestien samenwerkende gemeenten in de regio Gelderland Midden, waaronder Arnhem, zo meldt De Gelderlander.

Het project ging begin dit jaar van start, in totaal werden 100 waardebonnen ter waarde van € 2.500 verleend. Omdat er meer bedrijven een beroep deden op de regeling, wordt het project herhaald.

De kosten voor het plan kunnen worden betaald van het bedrag van € 1,8 miljoen dat het ministerie van Sociale Zaken dit jaar aan de regio ter beschikking heeft gesteld. Werkgevers die jongeren tot 27 jaar voor minimaal een half jaar in dienst nemen, kunnen een beroep doen op de regeling.

Uitvoering sociale zekerheid: presteren onder druk

De Inspectie Werk en Inkomen wijst in haar jaarverslag op het dilemma waar de uitvoeringsorganisaties in de sociale zekerheid voor staan. Als gevolg van de crisis groeide in 2009 het aantal mensen in de WW en in de bijstand, het aantal vacatures nam sterk af. De organisaties moeten veel tijd en aandacht besteden aan de nieuwe instroom in de uitkeringen. Dit gaat - ondanks extra middelen - veelal ten koste van hulp aan mensen die al langer geen werk hebben. Daarbij gaat het vaak om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, zoals werklozen van 45 jaar en ouder.

In het jaarverslag schetst IWI op basis van haar onderzoeken uit 2009 een beeld van de uitvoeringspraktijk op het terrein van de sociale zekerheid. IWI erkent en waardeert de inspanningen die UWV en gemeenten onder druk leveren. De inspectie signaleert ook enige knelpunten, zoals de genoemde spanning tussen aandacht voor nieuwe werklozen en hulp aan moeilijk te bemiddelen mensen. Ook blijkt dat gemeenten in 2009 lang niet al het geld gebruikten dat ze voor reïntegratie beschikbaar hebben.

Uit onderzoek van IWI komt naar voren dat mensen redelijk tevreden zijn over de dienstverlening van de individuele organisaties in de sociale zekerheid. Mensen zijn minder tevreden als ze te maken hebben met meerdere organisaties tegelijkertijd.

45-plussers

IWI schenkt in haar jaarverslag speciale aandacht aan 45-plussers. Deze werknemers worden vaak kortweg als 'ouderen' aangeduid, hoewel zij soms nog niet de helft van hun werkend bestaan achter de rug hebben. Voor een werkloze 45-plusser is het moeilijker weer aan het werk te komen dan voor een jongere. Zeker als sprake is van langdurige werkloosheid en als kennis en vaardigheden niet meer aansluiten op de arbeidsmarkt. Het is dan ook van groot belang dat UWV en gemeenten voor de 45-plussers die dat nodig hebben tijdig de juiste reïntegratiemiddelen inzetten.

Bron: persbericht IWI, 18 mei 2010

Loondispensatie: er wordt aan het minimumloon getornd

Werkgevers krijgen meer mogelijkheden om mensen met een handicap in dienst te nemen en hen daarvoor minder dan het minimumloon te betalen. Gemeenten vullen het loon dan aan. Onlangs ging de Eerste Kamer akkoord met een tijdelijke wet die dat mogelijk maakt. Stemming was niet nodig, alleen GroenLinks en de SP waren kritisch.

Productieve uren

De tijdelijke wet biedt werkgevers de ruimte om minder dan het wettelijk minimumloon te betalen als een werknemer door een arbeidsbeperking minder productief is. In de praktijk komt het er op neer dat werkgevers de productieve uren betalen en de gemeente een aanvullende uitkering verschaft tot maximaal het minimumloon. Mensen die veel loonaanvulling nodig hebben kunnen hierbij onder het minimumloon uitkomen. De regeling moet de kans op werk voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt vergroten.

Loonkostensubsidie

Volgens demissionair minister Donner biedt de methode van loondispensatie aanzienlijke voordelen boven het loonkostensubsidiesysteem. 'Loonkostensubsidie is structureel en brengt twee nadelen met zich mee. Ten eerste zijn er de grenzen van de financiële middelen, ten tweede stimuleert het mensen niet om uit het systeem te stromen.' De bewindvoerder verwacht dat die stimulans wel aanwezig is bij loondispensatie omdat het voor mensen loont aan de slag te gaan en zich verder te ontwikkelen. Hoe meer de werknemer naar vermogen werkt, hoe meer de aanvullende uitkering oploopt.

Aantasting

Het tornen aan het minimumloon valt niet bij iedereen goed. Zowel de vakbonden als de SP zijn faliekant tegen. Donner: 'Met deze wet bieden we een perspectief. Of het daadwerkelijk werkt, dat de arbeidsmarkt kan functioneren met een groep mensen die onder het minimumloon werkt, weten we nu nog niet. Daarom voeren we eerst deze pilot uit. En ja, daarmee wordt aan het minimumloon getornd. Maar dat minimumloon is op dit moment wel de reden waarom deze groep mensen moeilijk aan de bak komt. Wat is belangrijker, het systeem of de mens?'

Misbruik

Ook de kanttekeningen zoals mogelijk misbruik door werkgevers wijst Donner van de hand. 'Ik geloof dat minder, omdat we vrij snel tegen tekorten op de arbeidsmarkt zullen oplopen. Maar het is niet van tevoren te ondervangen. Er zijn nog tal van punten die we eerst in de praktijk moeten zien, waar we tegen aan kunnen lopen. Hoe het systeem van loonwaardevaststelling gaat werken bijvoorbeeld. Met andere woorden: Iedere zonzijde, heeft zijn schaduw. De pilot en evaluatie nadien moeten het uitwijzen.'

Looptijd

De nieuwe tijdelijke wet pilot loondispensatie is van kracht in een aantal door minister Donner aangewezen gemeenten. In totaal kunnen 32 gemeenten deelnemen. De pilot loondispensatie maakt onderdeel uit van in totaal vier pilots om de kansen van mensen met een arbeidsbeperking op regulier werk te vergroten. Deze vier pilots lopen tot eind 2012. Ze worden zowel tussentijds als na afloop geëvalueerd.

Tweede brief naar zelfstandigen met UWV problemen

Op aandringen van een Tweede Kamer delegatie naar aanleiding van het debat met minister Donner heeft het UWV inmiddels een tweede brief gestuurd naar zelfstandigen die problemen hebben met het UWV. Deze brief, die volgens minister Donner een uitnodigend karakter zal hebben om te protesteren tegen de veroordeling van het UWV, wordt gestuurd aan mensen die in een eerder stadium niet hebben gereageerd.

Het is zaak om wel op deze tweede brief te reageren en te protesteren tegen de beslissing van het UWV om een uitkering terug te betalen. Minister Donner heeft beloofd dat als er maar de geringste twijfel bestaat dat de voorlichting van het UWV bij het starten vanuit een uitkering onvolledig of onduidelijk was er kwijtschelding zal komen. Het UWV dient zelf aan te tonen dat men wel goed heeft voorgelicht.

De vernieuwde beoordeling naar aanleiding van het protest die de zelfstandige dient te sturen zal worden beoordeeld door een nieuwe commissie onder leiding van Ruud Vreeman, oud burgemeester van Tilburg en ex-vakbondsman.

In de voorgaande jaren was de voorlichting op zijn minst onduidelijk. Zelfstandigen die konden starten met behoud van uitkering werden niet voldoende gewezen over hoe de verrekening zou plaatsvinden. Nu het UWV hun bestanden heeft vergeleken met die van de belastingdienst is men alsnog begonnen met het terugvorderen van uitkeringen. Met name de uren die de zelfstandige gebruikte voor administratie, acquisitie en opleidingen moeten volgens het UWV worden terugbetaald.

Volgens de mening van ZZP Nederland is dit niet alleen onzinnig, maar ook nog een zeer onredelijk. De zelfstandigen die starten vanuit een uitkering steken hun nek uit voor een nieuw bestaan en worden nu bestempeld als fraudeurs in plaats van dat zij een blijk van waardering. Het zou redelijk zijn als mensen hun uitkering moeten terugbetalen op basis van gemaakte winst in plaats van uren...

Urencriterium ondernemers afschaffen

GroenLinks wil dat zelfstandigen niet langer een bepaald aantal uren moeten werken om een belastingaftrek te kunnen krijgen. Kamerleden van de partij Ineke van Gent en Jolande Sap werken hiervoor aan een initiatiefwet, meldt de partij maandag.

Ondernemers die in aanmerking willen komen voor de aftrek moeten nu aantonen dat zij 1225 uur in hun onderneming hebben gestoken. In plaats daarvan wil GroenLinks de aftrek koppelen aan het aandeel van het inkomen dat iemand uit het ondernemerschap haalt.

De Kamerleden vinden de huidige regelgeving star, omdat het weinig ruimte biedt in deeltijd te ondernemen. In hun plan krijgen deeltijdondernemers wel recht op aftrek. Daarbij stimuleert het volgens de partij alle mensen die hun baan verliezen voor zichzelf te beginnen.

Wie daarnaast in zwaar weer zit door de crisis wordt in het plan niet gekort door de fiscus, maar kan rekenen op ondersteuning, meldt de partij. "Zelfstandigen hebben in 2009 een gemiddeld inkomensverlies geleden van dertien procent. Het is extra cru wanneer een ondernemer met wind tegen ook nog eens de zelfstandigenaftrek misloopt omdat hij te weinig uren heeft kunnen schrijven", zegt Sap.

Europese Commissie: 100 miljoen euro voor microfinanciering

De Europese Commissie stelt honderd miljoen euro beschikbaar om microkredieten te verlenen. De doelgroep bestaat uit mensen die recent hun baan hebben verloren en een eigen onderneming willen opzetten. Ook ondernemers die recent voor zichzelf zijn begonnen en willen doorstarten, kunnen van deze microkredieten gebruikmaken. De nieuwe faciliteit is een van de acties die in de Mededeling van de Commissie 'Een gezamenlijk engagement voor de werkgelegenheid' van 3 juni 2009 is aangekondigd.

Het budget is bestemd voor de periode 2010 – 2013 en wordt beheerd door de Europese Investeringsbank. Van de budgetten kan gebruik worden gemaakt door nationale en lokale organisaties (publiek en privaat) die microkredieten verlenen.

Meer informatie: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=en>

WSW, Wajong, WWB: 'Mensen met een vlekje niet achter geraniums laten zitten'

Door Joan Leemhuis-Stout

Werkgevers werken liever met Polen, zelfs liever met ex-delinquenten, dan met mensen uit de sociale werkvoorziening. Daaraan moet een einde komen, zo luidt de inzet van een verkiezingsdebat dat vrijdag wordt gehouden in het stadhuis van Den Haag.

Het nieuwe kabinet krijgt veel op zijn bord. Keuzes zijn nodig om Nederland er financieel bovenop te helpen, de economie te versterken en de arbeidsmarkt voor te bereiden op toekomstige arbeidsmarkttekorten. Op die overvolle agenda mag de 'onderkant' van de arbeidsmarkt niet ontbreken.

Dan gaat het over mensen die door psychische, lichamelijke en sociaal-economische oorzaken niet in staat zijn het minimumloon te verdienen. Mensen die schuilgaan achter de regelingen en afkortingen die voor ze zijn bedacht: Wsw, Wajong, WWB. Al met al zo'n 300 duizend mensen. Zien we het talent dat ze in huis hebben? Weten we dat te verzilveren en te gebruiken als oplossing voor de toekomstige tekorten op de arbeidsmarkt? Of lopen wij het risico dat deze mensen met een uitkering thuis komen te zitten? Hierover gaat het verkiezingsdebat van Cedris, de brancheorganisatie van bedrijven in de sociale werkvoorziening, vrijdag.

Om te beginnen: veel politieke partijen pleiten ervoor om de wirwar van regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt op te laten gaan in één regeling. Dat heeft beslist voordelen. Bedrijven in de sociale werkvoorziening werken in de praktijk met mensen uit al die regelingen. Deze mensen hebben vaak vergelijkbare problemen, maar geen recht op dezelfde ondersteuning. Dat is niet rechtvaardig.

Bovendien is één regeling eenvoudiger voor gewone werkgevers, waar we deze mensen aan de slag willen helpen. Het kabinet kan met één regeling mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt gemakkelijker, beter en ook goedkoper te helpen. Wel moeten wij voorkomen dat de regeling een gemakkelijke bezuinigingsmaatregel wordt en we het kind met het badwater weggooien.

Zo moet de nieuwe 'brede' regeling een waarborg bevatten dat ook de meest kwetsbaren van deze hele groep de kans houden op werk. Anders lopen we het risico dat wordt gekozen voor de weg van de minste weerstand.

Dat alleen de mensen met het meeste potentieel aan de slag worden geholpen, omdat dat het minste geld kost. Mensen die onze hulp het hardst nodig hebben en daar ook het meest bij te winnen hebben, vallen dan buiten de boot.

Denk aan mensen met grote psychiatrische problemen of mensen met fysieke én verstandelijke beperkingen. Vaak hebben deze mensen structureel begeleiding en inkomensondersteuning nodig, omdat werkgevers – terecht – alleen betalen voor de productiviteit die iemand levert. Dat kost geld, maar dat is goed besteed. Want nu staat tegenover de investering een prestatie. Zo benutten wij het potentieel en talent dat ook deze mensen in huis hebben.

Maar er is meer. Juist voor deze mensen, voor wie werk niet vanzelfsprekend is, is werk meer dan inkomen. Werk biedt structuur en stelt hen in staat verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven. Dat werkt op een positieve manier door in de privésituatie van mensen: gezondheidsklachten, schulden, verslavingen en overlast voor de omgeving krijgen minder kans. Dat betekent financiële, maar vooral ook maatschappelijke winst. En is dat niet de winst waar we als samenleving naar zoeken?

Daarmee is het verhaal niet af. Het is van belang mensen, ook als hun mogelijkheden beperkt zijn, uit te dagen om te werken op de toppen van hun kunnen. Dat mag je ook eisen: we hebben hun talent hard nodig. Wezenlijk daarbij is dat we mensen behandelen als werknemers en hen niet – deels – gevangen houden in de uitkering. Wat iemand wél kan moet centraal staan, niet wat iemand niet kan.

Het doet iets met je motivatie en gevoel voor eigenwaarde als je salaris krijgt en niet 'moet werken voor je uitkering'. Dat kan prima: mensen werken naar wat ze kunnen en de werkgever wordt gecompenseerd met een subsidie voor het verschil in productiviteit met een 'gewone' werknemer. Mensen behandelen als een werknemer betekent ook dat we ze fatsoenlijk – dus minstens minimumloon – betalen. Als je mensen wilt motiveren het beste uit zichzelf te halen, moeten ze daar – ook financieel – iets van merken.

Tot slot: mooie voornemens lopen spaak als gewone werkgevers niet met deze mensen aan de slag gaan. Uit een onlangs gehouden enquête onder werkgevers blijkt dat zij met de aankomende krapte liever met Polen, zelfs liever met ex-delinquenten in zee gaan dan met mensen uit de sociale werkvoorziening.

Niets ten nadele van die eerste twee groepen, maar het laat wel zien hoe hard de bedrijven in de Sociale Werkvoorziening eraan moeten trekken om werknemers geplaatst te krijgen bij een gewone werkgever. Tegelijkertijd zijn werkgevers vaak verkocht als ze eenmaal werken met bijvoorbeeld Wajongers of Wsw'ers, omdat het gemotiveerde en loyale werknemers blijken te zijn.

Bij werkgevers valt dus nog een wereld te winnen. Daarom moeten we in ieder geval zorgen dat de administratieve belasting voor werkgevers tot het minimum wordt teruggedrongen. Vooral voor kleinere werkgevers – waar veel potentieel zit – is dit nog een enorme barrière. Ook de overheid kan – landelijk en lokaal – veel doen om werkgevers te stimuleren mensen 'met een vlekje' een kans te geven. De overheid kan zelf mensen aannemen, maar kan ook het aan de slag helpen van deze mensen meewegen bij het verstrekken van opdrachten.

De onderkant van de arbeidsmarkt verdient de aandacht van het nieuwe kabinet. Met de grote arbeidsmarkttekorten die eraan komen kan het kabinet zich niet veroorloven talent – ook talent met een deukje of een krasje – onbenut ‘achter de geraniums’ te houden. Het kan niet op een koopje en we moeten ervoor wérken om talent tot bloei te brengen, maar we mogen deze mensen niet laten schieten. Mensen zelf, maar ook wij als samenleving hebben er te veel bij te winnen.

Factsheet wijst op samenhang laaggeletterdheid en Participatieladder

De VNG en gemeenten hebben de Participatieladder ontwikkeld als meetinstrument in stappen naar participatie. Positief bijverschijnsel is dat gemeenten met het instrument meteen inzicht krijgen in de problematiek van laaggeletterdheid. De VNG heeft hierover een factsheet gemaakt.

Laaggeletterdheid is namelijk één van de kenmerken van de Participatieladder. Wie niet sterk in taal is, heeft vaak ook moeite om mee te komen in de maatschappij.

Resultaten zichtbaar

Inmiddels werken zeker 20 gemeenten / samenwerkingsverbanden met de Participatieladder. Nog eens 45 hebben zich hierbij aangesloten en bereiden zich voor op invoering. Zij houden voor hun klanten bij waar die zich op de ladder bevinden. De resultaten van het participatiebeleid van een gemeente zijn daarmee direct zichtbaar.

Overzicht

Het gebruik van de Participatieladder geeft gemeenten onder andere in één keer overzicht in het aantal bijstandsgerechtigden dat kampt met laaggeletterdheid. Een tweede meting maakt duidelijk voor hoeveel van hen dat probleem is weggerukt.

Bewustwording

Op deze manier draagt de Participatieladder bij aan de bewustwording, zichtbaarheid en meetbaarheid van de resultaten van gemeentelijke inzet op laaggeletterdheid.

Meer informatie: [Factsheet Laaggeletterdheid en Participatieladder](#) (mei 2010)

Project Rechttop: Gebruik de sociale kracht van de samenleving

De rol van de gemeente bij participatie. Dat was het thema van de derde EDD-bijeenkomst in Deventer over het project Rechttop. Opvallend was dat de drie presentaties leidden tot één visie: de sociale samenleving is springlevend, tenminste als er daadwerkelijk een beroep op wordt gedaan.

Deventer werkt nu al een tijdje met het project Rechttop. Rechttop gaat niet uit van voorgekookte ideeën, van kant-en-klare trajecten die ingekocht worden. Rechttop doet een appèl op zelfbeschikking, bij Rechttop staat de burger aan het roer.

Sociale kracht

En dat leidt tot positieve resultaten. Juist de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt blijken over meer krachten tot verandering te beschikken dan voorstelbaar werd geacht. De samenleving beschikt over een sterke sociale kracht áls er daadwerkelijk een beroep op wordt gedaan.

Rol gemeente

De gemeenten Deventer heeft dus een heel andere rol gekregen. Het is niet langer ‘wij weten wat goed is voor u’. De gemeente vraagt nu aan de burger: ‘Waar is behoefte aan en hoe kunnen we daarin voorzien?’.

Bedrijven

Ook bedrijven en instellingen zijn blij met de nieuwe rol van de gemeenten. Een terugtrekkende overheid doet veel meer een beroep op de kwaliteiten van een bedrijf of instelling. De kracht van de samenleving, de zelfredzaamheid en een gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid nemen daardoor toe.

Meer informatie:

- [Aankondiging bijeenkomst Deventer](#)
- [Bericht vorige bijeenkomst over Rechetop](#) (zelfsturing)
- [Erop af: doen en delen! \(EDD\)](#)

Onderzoek wijst uit: Wmo-raad staat op de kaart

De Wmo-raad staat op de kaart. Dat blijkt uit een zelfevaluatie van het functioneren van 122 Wmo-raden van het Verwey-Jonker Instituut. Onderzoeker Rob Lammerts ziet ook verbeterpunten: 'Meer doelgroepen betrekken en een meer integrale visie op de Wmo.'

Volgens de Wmo moet iedere gemeente een Wmo-raad instellen die zijn voelsprietten in de samenleving heeft. Bij 122 tussen 2005 en 2008 opgezette Wmo-raden heeft onderzoeksinstituut Verwey-Jonker nu uitgezocht hoe die nu functioneren. De uitkomst is positief. Uit het onderzoek: 'In de adviesraden wordt hard gewerkt en er worden concrete resultaten geboekt. We kunnen vaststellen dat het cliëntenperspectief rond het Wmo-beleid in Nederland op de kaart staat.'

Inspraak

De afgelopen twee jaar zijn gemeenten vooral bezig geweest met hun Wmo-beleidsplan. En over het algemeen waren de Wmo-raden daar intensief bij betrokken. Rob Lammerts, onderzoeker bij Verwey-Jonker: 'De mate van inspraak varieert van alleen maar raadplegend tot actieve beleidsvorming. Dit hangt ook af van de traditie die de gemeente heeft.'

Er is ook kritiek op gemeenten: die zit hem vooral in tijdig advies vragen, zodat er voldoende ruimte is om een gedegen advies voor te bereiden. En gemeenten moeten transparanter zijn. Lammerts: 'Het moet voor de Wmo-raden geen zoekspelletje worden naar wat er nu precies met hun advies is gedaan.'

Achterblijvers

De meeste Wmo-raden zijn tot stand gekomen als fusie van bestaande en goedwerkende raden, vaak senioren- en gehandicaptenraden. Deze groepen hebben, samen met mantelzorgers, chronisch zieken en vrijwilligers, voldoende vertegenwoordiging. Maar er blijven ook groepen achter: ggz-cliënten, allochtonen, jongvolwassenen, dak- en thuislozen en verslaafden. Acht van de tien raden mist nog belangrijke doelgroepen. Een hoopvol gegeven is wel dat het gros werkt aan verbeterinitiatieven. Lammerts: 'Het is de gemeenten er veel aan gelegen dat iedereen is vertegenwoordigd, al blijft het vanwege de onzichtbaarheid en ongrijpbaarheid van sommige groepen een moeizaam proces.'

Visie

Van de Wmo-raden adviseert 89 procent over alle prestatievelden; 86 procent zegt ook ongevraagd advies te geven. Dat is goed, vindt Lammerts: 'Het is van het hoogste belang dat ze hun eigen agenda voeren. Een gemeente die op gelijke voet staat met de Wmo-raad, dat is het ideaal.' Een verbeterpunt is volgens hem wel dat de raden meer eigen visie moeten ontwikkelen en inzicht moeten krijgen in de Wmo. 'Het gaat niet alleen maar om losse onderwerpen als huishoudelijke zorg of een aanpassing voor mensen met een beperking. Het gaat om de kwaliteit van zorg. Bij de inrichting van een winkelcentrum vindt iemand in een rolstoel bijvoorbeeld bondgenoten in jonge moeders met kinderwagens en senioren met rollators. Dát is de Wmo-gedachte.'

'Indicaties Wmo' zijn volstreekte willekeur'

De dure, strenge aanbestedingsrondes moeten voorgoed van tafel, vindt Hans Martin Don. Hij roept ook op kritischer te kijken naar de rol van het Centrum Indicatiestelling Zorg en hamert op het belang van Wmo-raden.

Zeeuws model

'In Eindhoven hebben we bij de toewijzing van huishoudelijke hulp het Zeeuwse model gebruikt,' zegt Don. 'Dat model, waarbij de uurprijs vastligt en alle aanbieders mogen meedoen, is een eerlijk model. Zolang je de uurprijs maar laat uitrekenen door onafhankelijke accountants. Je weet de kwaliteitseisen en daar rolt vanzelf een prijs uit: eenvoudig en eerlijk', aldus Don.

Bureaucratie

Om de Wmo goed te laten functioneren moet ook de rol van het CIZ teruggedrongen worden, vindt Don. 'Daar voorkom je een hoop bureaucratie mee. Kijk wat die indicaties kosten; goud geld. Terwijl het volstrekte willekeur is, want in gemeente A maakt het CIZ andere keuzes dan in gemeente B. Bovendien worden de beleidsregels steeds aangescherpt, puur om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen.'

Wmo-raad

Don ziet een belangrijke rol weggelegd voor de Wmo-raad. Maar wie er in zo'n raad moet plaatsnemen kan wat hem betreft per gemeente verschillen. 'Het kan goed werken als er mensen die zelf kwetsbaar zijn in zo'n raad zitten. ook mogelijk is een raad die volledig bestaat uit zorgprofessionals. Zolang die veel overleggen met bijvoorbeeld belangenorganisaties, kan zo'n raad veel voor elkaar krijgen. Het is wat arrogant om te zeggen dat er maar één weg naar Rome leidt.'

Houten scoort het best met Wmo-beleid

Apetrots is wethouder Nicole Teeuwen op de 'Oh Wat Mooi-Prijs' die Houten krijgt als gemeente met de beste resultaten in de Benchmark 2009 van onderzoeks- en adviesbureau SBGO. Wat is nou dat ideale Houtense recept?

Emancipatie is het sleutelbegrip van het Wmo-beleid in Houten, zegt Teeuwen (PvdA). 'Wij willen onze burgers echt zelfredzaam maken. Tot vervelens toe is alle partijen die met de Wmo te maken hebben uitgelegd wat dat nou eigenlijk is. "Nee hè, daar heb je ze weer", moeten ze vaak hebben gedacht. Het was intensief. Maar nu er eenmaal een gezamenlijke visie is, hoeven we er niet eens meer bij na te denken.'

Ook om burgers te bereiken met Wmo-beleid, heeft Houten zo haar eigen aanpak. Teeuwen: 'Een derde van de inwoners is jonger dan 23 jaar. Die bereik je niet met een informatieavond. En dus hebben we een digitaal jeugdpanel, chat ik met jongeren en organiseren we regelmatig pizza- en cola-avonden waar we belangrijke jeugdthema's bespreken. Zo ontdekten we bijvoorbeeld dat jongeren het lastig vinden om een goede vertrouwenspersoon te vinden. Daar waren we anders niet snel achter gekomen.'

Houten heeft geen oude sociale structuur. Ouders vallen daardoor bij ziekte of ouderdom snel terug op hun oudste kind. Zo'n 7 procent van de Houtense jeugd is mantelzorger. Zorgwekkend, vindt Teeuwen: 'Daar zitten ook veel pubers bij. Wat we eerst doen, is jongeren bewust maken van die rol. Dat doen we met een lessenserie op school. En we willen graag speciale teams die jonge mantelzorgers opsporen en kijken hoe ze het beste kunnen worden ondersteund.'

Alle activiteiten in het maatschappelijke veld moeten een doel hebben, zegt Teeuwen. 'Zo kwam een aantal mensen naar me toe met een idee voor het opzetten van een hospice. Toen we dat gingen onderzoeken, bleek dat er maar drie of vier mensen per jaar behoefte aan zouden hebben. Uiteindelijk hebben we het project dan ook niet gesubsidieerd.'

Teeuwen hoopt dat het huidige Wmo-beleid kan worden doorgezet. Er moet namelijk 20 procent worden bezuinigd. 'Hoe dat uitpakt, hangt af van de nieuwe samenstelling van het gemeentebestuur. Maar als het aan mij ligt, blijven we bijspringen als mensen zaken nodig hebben waarvoor ze niet zelf kiezen: een rolstoel, verpleegzorg. Voor dingen die je gewoonweg overkomen, moet de gemeente ondersteuning blijven bieden. Verder geloof ik heel erg in de kracht van solidariteit, een samenleving die het zélf en samen doet. Kortom: emancipatie.'

Kamer wil aanbestedingsplicht uit Wmo

Een Kamermeerderheid steunt het voorstel van Tweede Kamerlid Agnes Kant (SP) om de aanbestedingsplicht uit de Wmo te halen. Kant wil het aan gemeenten overlaten om te bepalen of ze gaan aanbesteden.

Kant wil misstanden in de huishoudelijke zorg tegengaan. Ze wil een einde maken aan de praktijk dat thuiszorgorganisaties onder de kostprijs werken en geen fatsoenlijke huishoudelijke zorg kunnen bieden. Als het aan haar ligt, bepalen gemeenten voortaan of huishoudelijke verzorging aanbesteed moet worden. Kant stelt voor gemeenten de vrijheid te geven om basistarieven voor huishoudelijke

zorg vast te stellen. GroenLinks, de PVV en de PvdA steunen haar. Agnes Wolbert (PvdA) ziet de voorstellen als een "krachtig signaal" tegen de gedachte dat thuiszorg hetzelfde is als schoonmaakwerk, waarvoor wel een verplichte aanbesteding geldt.

Minister Klink van VWS ziet dit anders. Hij wijst op regelgeving, die de meeste huishoudelijke verzorging als schoonmaakwerk kwalificeert. Aanbesteding is daarom meestal wel degelijk verplicht, aldus de minister.

Ook Brussel gaat de Europese aanbestedingsplicht versoepelen. Het Europees Parlement heeft dinsdag 18 mei ingestemd met het zogeheten Ruehle-rapport dat de aanbestedingsplicht wil versoepelen. Het parlement wil dat de Europese Commissie nationale en lokale overheden meer vrijheden biedt om af te wijken van de Europese aanbestedingsplicht.

‘Europese Commissie miskent waarde huishoudelijke zorg’

Gemeenten zijn verplicht huishoudelijke verzorging openbaar aan te besteden, vindt de Europese Commissie. ‘Ze snappen niets van de aard van de huishoudelijke zorg,’ volgens de SP. ‘Het is aan de gemeenten om te bepalen of ze zorg willen loskoppelen van schoonmaak,’ zegt hoogleraar Elies Steyger.

Aanbesteden kost de gemeenten veel geld en tijd, dus ‘weg ermee,’ betoogde wethouder Ralf Krewinkel van Kerkrade vorige week op de site. Mag niet, volgens de directeur-generaal Interne Markten van de Europese Commissie. Schoonmaken is een commercieel product waarop de strenge aanbestedingsregels van toepassing zijn. Renske Leijten van de SP: ‘Ze snappen duidelijk niets van de aard van de huishoudelijke zorg. Het wetsvoorstel gaat gewoon door.’

Verplicht

‘Door de gemeenten in te kopen hulp bij het huishouden valt onder de aanbestedingsregels.’ Dat schrijft de directeur-generaal Interne Markten in een brief aan het ministerie van VWS. De Tweede Kamer had naar aanleiding van een wetsvoorstel van de SP om de aanbestedingen af te schaffen, gevraagd om een EU-reactie. De vraag is of gemeenten verplicht zijn om onder de Wmo de hulp bij het huishouden aan te aanbesteden.

Verschillende gemeenten zoeken een manier om de aanbestedingsregels te omzeilen. In Raalte en andere Overijsselse gemeenten begon eind vorig jaar het openbare verzet tegen de Europese aanbestedingen. In februari erkenden de Tweede Kamer en de regering dat de uitgebreide Europese aanbesteding van thuiszorg niet verplicht is. Niet dus, zegt de Europese Commissie nu.

Miskent

‘Huishoudelijke verzorging is zorg en geen economische activiteit,’ zegt Renske Leijten (SP) in een reactie op de brief. ‘De Europese Commissie adviseert om de huishoudelijke zorg te zien als commercieel en miskent daarmee de waarde van de huishoudelijke zorg. Ze snappen duidelijk niets van de aard van de huishoudelijke zorg. Gelukkig betreft het een advies en geen oordeel.’ Het wetsvoorstel gaat dan ook gewoon door, denkt Leijten. ‘Linksom of rechtsom moet worden voorkomen dat huishoudelijke zorg verwordt tot schoonmaakdienst.’

Loskoppelen

Volgens Elies Steyger, hoogleraar rechtsgeleerdheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam, is de vraag of huishoudelijk werk valt onder de zogeheten 2B-diensten, die niet Europees aanbesteed hoeven te worden. Volgens haar staan gemeenten voor een belangrijke beslissing: Koppel je de huishoudelijke taken los van de verzorging of niet? ‘Het is nu aan de gemeenten om te bepalen hoe zij de diensten op basis van de Wmo gaan aankleden. Als je de verzorging loskoppelt van het schoonmaakwerk, moet je dat schoonmaakwerk aanbesteden. Voor de verzorging geldt dat niet.’

Ondoenlijk

Ook brancheorganisatie ActiZ vindt dat huishoudelijke hulp zorg is en geen schoonmaakwerk. ‘Recent is ook door Sociale Zaken aangegeven dat Wmo activiteiten zoals huishoudelijke hulp als zorg moeten worden bestempeld,’ aldus woordvoerder Jaap Knoppert. ‘Verder zijn wij van mening dat het ondoenlijk is om huishoudelijke hulp op te delen in een component schoonmaak en een component zorg. Wij blijven pleiten voor een verlicht aanbestedingsregime aan de hand van objectieve, transparante criteria.’

Procedure

Gemeenten die de interpretatie van de Europese Commissie willen aanvechten bij het Hof van Justitie hebben een lange weg te gaan, volgens hoogleraar Steyger. 'Er moet dan eerst een procedure lopen op nationaal niveau, waarna de zaak mogelijk bij het Hof wordt neergelegd.'

Mogelijk hoeft het zo ver niet te komen. De meest recente signalen zijn dat Europa de regels toch wil versoepelen.

Bron: Zorg & Welzijn

Veel onduidelijkheid over begrip 'kwetsbare groep'

Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning, is het de taak van gemeenten om kwetsbare groepen te ondersteunen. Het begrip 'kwetsbaar' is echter een abstract begrip waar iedere beleidsmaker een eigen invulling aan geeft, zo blijkt uit onderzoek van MOVISIE.

Met de komst van de Wmo hebben gemeenten en welzijnsorganisaties weer meer oog gekregen voor kwetsbare groepen. Dit blijkt zowel uit de Wmo-evaluatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau als uit het Wmo-trendrapport 2010 van MOVISIE. De Wmo daagt gemeenten uit kwetsbare groepen breed op te vatten. En om beleid dat gericht is op verschillende doelgroepen te verbinden en meer samenhangend te maken.

De toegenomen aandacht op het lokale niveau heeft bij MOVISIE de vraag opgeroepen wat nu eigenlijk onder kwetsbare groepen wordt verstaan. Onderzoekers hebben literatuuronderzoek gedaan en aan dertien gemeenten gevraagd wat zij kwetsbare groepen vinden. De resultaten van beide onderzoeken worden later dit jaar gepubliceerd.

Handicap

Het onderzoek onder gemeenten laat zien dat zij geen eenduidige omschrijving van kwetsbare groepen hanteren. De ene gemeente verstaat er vooral de doelgroepen van de prestatievelden 7, 8 en 9 onder. In een andere gemeenten denken ze bij de term vooral aan mensen met een handicap of aan mensen die langdurig in de bijstand zitten. Vaak is het een abstract begrip waar iedere lezer, beleidsmaker of politicus een eigen invulling aan geeft. Verrassend is wel dat dit niet leidt tot Babylonische spraakverwarring. Er is dus binnen gemeenten wel een onuitgesproken consensus en een praktisch gebruik van het begrip.

Toestand

Het literatuuronderzoek levert het inzicht op dat kwetsbaarheid geen eigenschap is, maar een toestand. Dat het dynamisch is en relatief. Wat bedoelen we daarmee? Alle mensen kunnen op een bepaald moment in een kwetsbare situatie komen; een situatie waarin het moeilijk is om rond te komen, om sociale contacten te onderhouden, om maatschappelijk actief te zijn. Deze situatie kan langer of korter duren. Niet iedereen reageert hetzelfde op zo'n periode van kwetsbaarheid. Sommige mensen gaan bij de pakken neerzitten, anderen zetten alles op alles om er zo snel mogelijk uit te komen.

Beperkingen

Door het relatieve en dynamische karakter van kwetsbaarheid is het lastig bepaalde bevolkingsgroepen kwetsbaar te noemen. Er zijn wel factoren die de kans op kwetsbaarheid vergroten. De belangrijkste is dat bij kwetsbaarheid altijd sprake is van een opeenstapeling van problemen of beperkingen. Daarnaast speelt ook een (langdurige) beperkte toegang tot hulpbronnen mee. Het gaat dan vooral om beperkte financiële middelen, maar zeker ook om het onvoldoende gebruik maken van beschikbare voorzieningen. Een bekend voorbeeld is de onderbenutting van gemeentelijke regelingen die mensen met een zeer laag inkomen financieel tegemoet komen.

Verkokerd

Omdat omschrijvingen van kwetsbare groepen vaak ontbreken, is er ook beperkt zicht op de aard en omvang van kwetsbare groepen in de onderzochte gemeenten. Afhankelijk van de gemeentelijke afdeling wordt naar een deel van de problematiek gekeken: compensatie van inkomensverlies en toeleiding naar betaald werk bij Sociale Zaken, opvang van dak- en thuislozen bij Maatschappelijke Opvang en maatjesprojecten bij Maatschappelijke Dienstverlening. Deze verkokering compliceert de hulp- en dienstverlening aan kwetsbare groepen. Zij hebben immers te maken met problemen of

tekorten op meerdere leefgebieden. Als daar in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk onvoldoende rekening mee wordt gehouden, is de kans groot dat hulp- en dienstverlening niet tot structurele verbetering leidt.

Als bijdrage aan de ondersteuning aan kwetsbare groepen heeft MOVISIE succesvolle projecten, trainingen en publicaties gebundeld die zich richten op de ondersteuning van kwetsbare groepen. Het gaat om het aanbod verschillende organisaties. Het aanbod is geordend aan de hand van vijf thema's: activeren tot participatie, voorzieningen op maat, versterking sociaal netwerk, versterking eigen kracht en doorbreken sociaal isolement. Meer informatie is te vinden op www.movisie.nl/kwetsbaregroepen.

Eerste Kamer tegen landelijk patiëntendossier

Een meerderheid van de Eerste Kamer is tegen een landelijke koppeling van het patiëntendossier. Dat concludeert De Pers uit een rondgang langs leden van de Eerste Kamer.

Ook het CDA is tegen het voorstel van de eigen minister van Volksgezondheid Ab Klink. "Als de wetgever iets wil wat al die dokters niet willen, dan kun je er maar beter niet aan beginnen", zegt CDA-senator Hans Franken in de krant.

De Landelijke Huisartsenvereniging wijst er op dat het zelden voorkomt dat een dokter in Groningen patiëntgegevens uit Zeeland nodig heeft. De vraag is volgens de vereniging dan ook wat het nut is om daarvoor zo'n ingewikkeld systeem op te tuigen.

ChristenUnie-senator Roel Kuiper meent dat het ministerie te ambitieus van start ging met grootschalige, landelijke invoering. Inmiddels is volgens hem ontdekt dat het veel beter is om het systeem regionaal op te zetten, met landelijke richtlijnen.

Huurhuis wordt onbereikbaar voor modaal inkomen

Door nieuwe Europese regelgeving dreigen huurhuizen voor modale inkomens onbereikbaar te worden. Daarvoor waarschuwt een vereniging van 22 grote corporaties, De Vernieuwde Stad.

Woningcorporaties mogen geen goedkope huurwoningen meer verhuren aan mensen met een inkomen boven de 33 duizend euro. Ook mogen ze niet meer op een goedkope manier geld lenen voor de bouw van middeldure huurwoningen. Dat kon bij het Waargborgfonds Sociale Woningbouw. Vanuit Brussel worden regels ingevoerd omdat de corporaties er in de eerste plaats zijn om betaalbare woningen voor lagere inkomens te regelen. Voor de corporaties is het aantrekkelijk voor hogere inkomens te bouwen, omdat dat meer geld en minder problemen oplevert. Maar door dat te doen, concurreren ze met staatssteun met de particuliere woningverhuurders. Daarom mogen ze zich alleen nog richten op huurwoningen tot een huur van 648 euro per maand.

De Nieuwe Stad verwacht dat de komende vijf jaar dertigduizend huurwoningen minder worden gebouwd. In achttienduizend gevallen gaat het om woningen met een huur van 650 tot 750 euro per maand. Kopen is volgens de krant lang niet altijd een alternatief, omdat voor anderhalf tot twee ton lang niet altijd een huis in de Randstad te vinden is.

Gastheergemeente heeft de toekomst

De middelgrote gemeenten in Nederland gaan niet zitten afwachten en beginnen een sterke lobby voor een andere verdeling van het gemeentefonds en tegen herindelingen.

In Zeist wordt met een symposium gevierd dat het Platform Middelgrote gemeenten tien jaar bestaat. Een tamelijk geruisloos bestaan, maar de urgentie om de relatieve stilte te doorbreken is begrepen. Het zijn roerige tijden in gemeenteland, tijd dus om stelling te nemen. Natuurlijk sterk gevoed door de magere financiële situatie en de druk op de begrotingen.

Gemeentefonds

Het Platform wil dan ook in het kader van de grote bezuiniging de verdeling van de gelden uit het gemeentefonds ter discussie stellen. "Een schot voor de boeg", noemt Koos Janssen, burgemeester van Zeist het voorzitter van het Platform, het in eerste instantie. Janssen wijst direct op de centrumfunctie die de middelgrote gemeente inneemt: "Nu is er nog een beperkte maatstaf voor de centrumfunctie in de berekening. Maar als die verandert dan moet er meer rekening gehouden

worden met de middelgrote gemeente. Het kan niet zo zijn dat degene die hardst schreeuwt het meest krijgt."

Janssen zegt het niet met zoveel woorden, maar duidelijk is dat hij en de gemeenten die hij vertegenwoordigt de zinnen hebben gezet op een hoger percentage uit het gemeentefonds. "Een evenredige en eerlijke verdeling", benadrukt Janssen. Daarbij wel van belang dat de zelf toebedeelde centrumfunctie (Janssen:" vanwege de geografische positie van die gemeenten") ook door Rijk en collega gemeenten wordt erkent en daarna dus worden gewaardeerd.

Herindeling en samenwerking

Maar meer geld (of een hoger percentage) is niet de oplossing voor alle uitdagingen waar de gemeenten voor staan. Integendeel, die oplossingen worden veel meer gezien in verstandige samenwerkingen en dus zeker niet in herindelingen. "Die herindelingen zetten we aan de kant", reageert Janssen op de lopende discussie die door de commissie Kalden en de recente uitlatingen van VNG-prominenten wordt gevoed. "Daarmee ontstaan zinloze en ongewenste structuren."

De oplossing wordt gevonden in een Fins voorbeeld: het model van de gastheergemeente. Een vorm van samenwerking waarbij de ene gemeente, de gastgemeente, een andere gemeente, de gastheergemeente, opdracht verstrekt om een bepaalde taak ten behoeve van de gastgemeente uit te voeren. De rijksoverheid dwingt niet, maar ondersteunt (financieel en in de organisatie) wel gemeenten die tot deze vorm van samenwerking overgaan.

De samenwerking heeft in Finland het resultaat dat gemeenten dat gaan doen waar ze goed in zijn en gaan samenwerken op vlakken waar anderen beter in zijn. "Die differentiatie is de manier om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren", aldus een enthousiaste Janssen. Gemeenten moeten in dit model kiezen en worden niet verplicht volgens opgelegde lijstjes allemaal dezelfde zaken te organiseren. Janssen is stellig: "Dienstverlening gaat over kwaliteit van het product en niet om de kwantiteit." Bijkomstig voordeel is dat dit model ook nog besparingen kan opleveren.

Uitdaging

De uitdaging voor gemeenten en het kwaliteitsinstituut KING is volgens het Platform dan ook om te ondernemen en innoveren. En dat kan als de lijn van het Platform volgen alleen als het de gelden beter verdeeld wordt, de gemeente meer samenwerken en durven te differentiëren. Het Rijk heeft dan een belangrijke functie als katalysator. Op zijn minst een fris alternatief voor de donkere scenario's die de laatste maanden zo in zwang zijn geraakt.